

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fel évre 3
kor. Negyed évre 150. Egyes
szám ára 12 fillér.

Bilance.

Rettenetes erő nyilatkozik meg a sors igazságszolgáltatásában.

Találékonyágának méreteivel kigúnyolja a legexcentrikusabb fantáziát. Gondolatainak mélységével megszédíti a magának csalhatatlanságot vindikáló emberi bölcseséget. És mikor ítéletét kimondja, már végig is vág suhogó korbácsával a delikvens hátán és ütése nyomán kiserked a vér, hogy odahulljon engesztelésül a „Jog, Törvény és Igazság” hármasságának Istenségének elfeledt, mellőzött áldozatoltárára.

És a sorsot megvesztegetni, félrevezetni nem lehet — minden cselekedet magában hordja jövődö büntetése magvait.

Es amily biztosan lecsap bosszuló korbácsa a Jog, Törvény és Igazság megsértőire — ép oly biztos szemmel jelöli ki a legsúlyosabb, a legfájóbban sújtó kart a korbács kezelésre — hogy annál keservesebben érezze büntetését a bűnös, aki magáról és talán másokról is megfélemedezett.

Önkéntelenül, a belső kényszer visszatarthatlan erejével tört ki, belőlünk ez az elmélkedés, midőn a szabadkai ügyvédi kamara 1901. évi tisztújító közgyűléséről szóló értesítést kaptuk.

Harmadszor is végig vágott hát a sors azokon, kik hatalmát gögösen megvetve lábbal tiporták a jogot és igazságot!

Harmadszor immár, egy rövid év alatt.

Akit a királyi kegy nagyságos címmel magához emelt — azt a közvélemény utján a sors porig alázta le A nép szava, Isten szava.

Nem az következik ebből a két tényből, mintha a nép-akarát ellentétbe került volna a királyéval, hanem az, hogy a nép közvetlen tapasztalat alapján mérlegeli az érdemeket és embereit ismeri — ez a királyi tanácsosság pedig főispáni pajtáskodás és miniszteri intimitásra építi népjogát.

Hiszen a király nem ismerheti mindazokat, akiket az illetékes faktorok erre a magas kitüntetésre ajánlanak — mert bizony sok kir. tanácsos maga is elég tanácstalan — hanem megbízik azoknak az előterjesztésében, akik a javaslatot teszik; és ha a közvélemény az ily ki nevezéssel dissonanciába keveredik, csak azoké lehet az ódiom, akik érdemetlent ajánlanak.

A szabadkai ügyvédi kamara — 10 éven át — volt alelnöke 1901. év nyarán, a közügyek terén szerzett érdemei

legmagasabb elismerésül, királyi tanácsossá lön.

Hogy melyek a közügyek terén szerzett ezen bokros érdemek, azt Schön Antal úr a „Bajai Hírlap” 1901. nov. 24-iki számában megkísérelte úgyan felsorolni, azonban a bajai takarékpénztár körül szerzett kétes értékű és jól megfizetett érdemek kiemelésénél megakadt, valószínűleg azon okból mert a megkezdett dicsőhymusz első akkordjánál elszakadtak lantja húrjai.

Mi sem ismerjük a legujabb sütetü kir. tanácsos úrnak az említetten felül egyéb érdemét a közügyek terén, mint hogy a városi közgyűléseken szakadatlanul, kifogyhatatlanul, végnélkül és szüntelenül, tücsöknek, bogárnak és egyébnek jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott — az igaz, hogy ezek az üres, jórészt ártatlan indítványok az általános közöny viharos lelkesedésével lettek mamekukjai által mindenkor elfogadva, nem törődve egyébként vele annyit sem, mint a nagy páthosszal falra hányt borsóval.

Hát ezek azok a közügyek terén szerzett, kir. tanácsosságra kvalifikáló bokros érdemek — szabad, polgári szemekkel tekintve.

Persze egészen másként festenek ezek

TÁRCA.

A löcsei fehérasszony.

Néma esend honol a tájon,
Tárogató szól csak fájón;
Századoknak száz keserve,
Vitéz Bercesényi leverve.

Kuructábor alszik mélyen,
Nincs senki, akitől féljen;
Messze, távol labanc sereg
Oeskay vesztén kesereg.

Hej kurucok, hej vitézek!
Kár aludni most tinéktek.
Fehér asszony vést hoz rátok,
Fehér asszony — sötét átok.

Ajtó roppan, zörög a zár,
Fehér asszony csak vár, csak vár;
Néz a távol messzeségbe,
Mintha ott labanc tűz égne.

Szive dobban, a láng lobban:
„Siessetek, jobban, jobban!”
Szerelmesét alig várja,
Repülne ha volna szárnya.

„Erre, erre az út rejtve!”
Kuructábor törbe ejtve.

„Ezer átok!” — a dob pereg,
Küzd halálra a két sereg.

Győz a labanc. Fehér asszony
Most már tovább mért viraszson?!

Szerelmese nem jó, késik:
Kuruc kardtól szive vérzik.

* * *

Fehér asszony, fehér képe,
Ott van most is egy fülkébe.
Mintha mondná: „Az út rejtve,
Erre, erre csak sietve!”

Hivogatólag int egyre,
S néz a távol magas hegyre
Néma esend honol a tájon,
Pásztor furulya szól fájón.

Lissák Kálmán.

Törlesztés.

Irta: Révész Ernő.

Gyömrei Mihály jókor reggel kimegy a folyosóra és azonközben, hogy a szeme szögletéből az egek felé tekint vizsgálatra venni az időt, ásítózik, szívesen nyújtózkodva.

Az idő jó is, rossz is: amint vesszük.

A város felől világosodik a mennybolt alja és sehol nyoma sincs felhőnek. A lombon, füveken harmat csillog s a faleveleket nem bolygatja a szellő: nyugodtak, mintha úgy lennének a levegőre rápingálva.

Ebből a részből jó az idő.

Csakhogy a folyosó egyik oszlopáról szegen loggó kalendáriumnak ez a mai napja meg van jelölve: a takarékbán ujtani köll a váltót és törleszteni belőle, mert így takarás után megkívántatódik.

Ebből a részből nem jó az idő.

Gyömrei Mihály bölcsen tudja ezt megnézés nélkül is, mivel már napok óta érzi ő, hogy e végből be kell menni a városba, mindazonáltal leszedia kalendáriumot és kifelé görbitett hüvelykével fordítja a lapját.

Az ünnepnap pirossága mellől az odarajzott fekete fekvő köröszt kisötétlik a betük közül.

— Az a! — ennyit lökött csak ki a száján.

Jókorát füttyent azonban és az istállóajtó kis vártatva kiereszti maga mögül a bérest. Ilyen tájt az már csak a félfülére alszik.

— Ne soká piszmogj, Jani; megyünk be.

Eltelik mégis az idő. — Julesa, a ki a legkorább kelő, megfjés a hizóknak is elveti a gondját. Nagy igyekezettel neveli őket mert a sódarjuktól karácsonyra küldeni fognak Nagy-Abonyba egy huszárnak, akire a Julesa sokat gondol. Árva gyerek és atyafi; de több is az atyafinál.

Az apróbb nép továbbad szintén csak előkerül és elnézegéli az uthoz való kázmálódást; az anyjuk pedig két-három marokra való buzát kendőbe köt s a koci fenekére teszi. Mustrának köll az.

Ugy hat óra tájt indul a gazda és éppen reggeli misére harangoznak, mire beér a városba.

a miniszteri pajtáskodások ebéd és vacsora utáni szemüvegén nézve.

No de hát mégis csak kir. tanácsossá lett — hisz elég daliás alak és hatalmas természetéhez elég nagy képű is.

Jön azonban az érem másik oldala, az igazságot szolgáló sors.

A kir. tanácsosi cím megérkezése után következett az országgyűlési képviselőválasztás és ekkor az történt, hogy a közügyek terén szerzett érdemekben és vagyonban gazdag, városa érdekeit főleg az építkezések terén szíven viselő, ennél fogva teljesen önzetlen és klikkje szeretetével körülvett kir. tanácsos, a bajai szabadelvűpárt elnöke (talán ebben is bujkálnak némi közügyek terén elősködő érdemek?) a szabadkai ügyvédi kamara tiz évi alelnöke, az iskolaszék elismert basája stb. stb. csuful megbukott.

Megbukott dacára annak a nagyhangú kijelentésnek, hogy Baja város polgárai a botjára tűzött kalapját is megválasztják, ha ő akarja — és dacára annak, hogy egy nagytudományú minister hatalmas személye és országos hire és egy alaposan hizásnak indult klikk büszke gárdája támogatta őt.

Elismerjük, maga is belátta ezek után, hogy megérdemli a szégyenpadot — beadta a petíciót.

A szenvedett kudarc miatt nagyságos haragra gerjedve a legnagyobb elszántsággal, de vakon rohant bele a bizottsági tagokat választó küzdelembe; — itt már nem támogatta ministeri tekintély, ki is tünt, mennyit ér ő klikkestől együtt: csak 200-zal maradt kissebségben a pártja s csak hat bizottsági tagot tudott beválasztani tizenkilencből. Ó tempore, ó mores! Ez volt a második ütése a sorsnak.

Ezután következett a szabadkai ügyvédi kamara tisztújító közgyűlése.

Ennek a kamarának a nagyságos kir. tanácsos ur 10 évig alelnöke volt.

Ezen a gyűlésen a klikknek már nincs befolyása, de meg is látszott, mit ér a nagyságos ur egymagában — csudarul kibuktatták őt a 10 évig megült alelnöki székből és mikor valaki — jóakaratóból-e? maliciából-e? — alelnöki működéséért jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott kegyetlenül *leszavazták*.

Lám annyira kihasználta a nagyságos ur a jegyzőkönyvi köszönetek nagy áruházát, hogy neki magának már nem jutott. Im a nagyság átka!

Ezzel a határozattal azt mondta ki az ügyvédi kamara, hogy a nagyságos kir. tanácsos ur tiz évi alelnöki működése nem ér egy babot, nem ér anynyit, amennyi értékű az a tinta sepp, amivel a nevét jegyzőkönyvbe iktasák, azt mondta ki, hogy tiz évi tétlenség és nem működés volt alelnökösödése; hogy ötödik kerék volt a kocsiban s mert észrevették a haladás emberei, hogy ez az ötödik kerék akadály a haladásnak, hát félrelökték azt.

Hát így szolgáltat a közvélemény útján igazságot a sors.

Egy érdemtelen jutalomért három megérdemelt keserves büntetés.

Es úgy látszik, lejárt a mondva csinált tekintélyek kora.

Vajjon érzi-e ezt az ajánló főispán és a protezsáló minister? Vajjon tudják-e azt most már, hogy akinek a személyét politikai érdekből glóriával akarták körülvenni, azt a közvélemény már előbb elparentálta?

Vajjon elismerik-e most már, hogy az érdemek mérlegelésénél Baja város közönsége és a szabadkai ügyvédi kamara kompetensebb fórum, mint az ebéd utáni hangulat szülte pajtáskodás?

Drasztikus az ellentét és kegyetlenül levonja a leplet a kir. tanácsosok kine-

vezésének titkáról és a „közügyek terén szerzett érdemek“ természetéről.

Vajjon beadta-e a nagyságos ur a kamarai választás ellen a petíciót?

—y.

Morfium-injectio.

Nagy betegeknel, ha a fájdalom szünni nem akar, előveszik az általános csillapítószer a morfiumot, mely a pillanatnyi fájást elnémitja és könnyebülést, enyhet ad a vergődő betegnek. De később csak újra meg újra kitör az elfojtott fájdalom és a szervezetre alapjában véve káros morfiumra újra szükség lesz. Ép azért ezt a szer csak a végső esetben és csak nagyon ritkán alkalmazzák, mert gyakori használata idővel károsná válik és a pillanatnyi jól érzések később keserű fájalmakban, az emberi test teljes tönkretételében bosszulják meg magukat. Önkénytelenül eszünkbe torlódik ez a kép, ha a bajai építendő köz-kórházra, nevezetesen annak építési költségeire gondolunk. A bajai köz-kórház építése ugyanis nem más, mint városunk beteg, elernyedő és évtizedeken át elhanyagolt gazdasági helyzetének könnyítése, nem más, mint egy morfium-injectio a türethetetlen fájdalomra, nem más mint egy pillanatnyi csillapítószer, a mely egy időre el fogja némitani a nagy beteg város kínszenvedéseit, de azután a fájás újra visszatér és a morfium öléje abban fog nyilvánulni, hogy a köz-kórház építési költségeinek terhe a város nyakába fog szakadni. Tehát csak rövid időre fog Baja városán a megkönnyebbülés érzete erőt venni, a fájalmak majd később kiujulnak, sőt a morfium mérgező hatása is bekövetkezik évek múltán. Ha ugyanis a bajai építendő köz-kórház költségeit közelebbről vizsgáljuk, t i s z t á n előttünk áll a kép, hogy az állam nem vállalt *sem-*

Azonban ő nem a templom felé igyekszik, mivelhogy ilyenkor éri legbizonyosabban Dájes uramat a hombárban és előbb el kell vele igazítani a buza sorját, hogy legyen miből törleszteni. Hitvány az ára még, de elégendő eladni hat mázsát; a többire való nézvest majd később, jó őszkor egyeznek meg. A mustra ott marad Dájes uramnál, a harminchat forint pedig már ott hallgat a Gyömrei Mihály pruszlikja zsebében.

Miután pedig a takarékos csak tiz óra felé nyílik, holottan az »Aranykalász« a szokása szerint nyitva van és közel is van: ennek okáért a gazda oda beállítja a kocsit és Janit őrizetül hagyja a félszer alatt. Jómaga benéz az ivóba.

Szalonna került onnéthazulról, a zsömlét-félliter bort pedig a csapos legény szállítja, ahogy Gyömrei Mihály a helyire telepszik: a halpiac felé néző szögletbe.

Kis darabig üldögél csak ott s imhol bevetődik Raeszmány uram, a körösztkomája, aki ilyentájt be-be szokott nézni egy fityókra. Aminthogy most is ezt diktálja a söntésbe — a komája felé haladtában.

Kezelnek egymással és megered a szóbeszéd, ki egy, ki más felől. Raeszmány a születésétől fogva városi ember és kádár majd azóta. A szíve szerint csöppent ebbe a mesterségbe, mert nagy tisztelője az italoknak; vegyest valamennyinek, nem számítva közbéjük a vizet.

A fityók egy hajtókára kiürülvén, nagy koppanással kerül az asztalra.

— No még egyet! — kurjantja a csapos legénynek.

— De már azt ne; — veti ellen Gyömrei — velem tartson komám.

Raeszmány ráhagyja, ámbár hogy neki az

a nézete, hogy a pálinkából kevesebbrel is odaér, a hová borból többel.

Olyan jó helyen ülnek azonban az ablak iránt, hogy szentül meglátja őket Turzai Simon, aki arrafelé igyekszik ki az adai-utca végére, egypár nagyobbaeska kecségét szállítva füzfaágra tűzötten. Már hogy a halak vannak feltűzdelve.

Nagyobb igazság okáért kizörget rá az ablakon Raeszmány uram.

— Sógor!

Jött az hívás nélkül is. A halakat belepántálja a palack-hűtőbe, maga pedig oda szegődik tulnanra a tanyai ember mellé.

Csöndesen borozgatnak, a világ sorját meghányva-vetve, kivált a porciót: hogy az már évről-évre több-több, a városbelieknek ebadót is kell ujesztendő ófa fizetni. Igazán kutyául van ez már.

— Hej! — csóválja a fejét Gyömrei; — akkor már csak mégis jobb dolgunk van nekünk tanyaiaknak. No, még egy féllitert!

Megtapogatta a mándli zsebet: van annyi aprópénz még benne. Mivel ő egy minutáig se szokott adós maradni: rögtön fizet.

Az udvar felől pedig valami kopott tilinkos vetődik be és csak úgy átaljában billegeti az ujját a szerszámon, egy-egy rikkantást eresztve ki rajta. Nyomában a hegedűs, a ki szekundálni szokott neki. — Félreülnek.

Raeszmány tartja szóval az embereket és tölt nagy igyekvéssel.

— A komámasszony egészségére!

— A körösztfia egészségére! Hó, az már nagy legény, a mult vasárnap verekedett is.

— Sógorért!

A hetedik félliter után közelébb huzódik a tilinkos és mintha csak a maga multságára csinálná: rákezd.

Hangosabb lesz az emberek beszéde, mig-nen féltizenkető tájt észhez kap Gyömrei.

— Hüh, a kirielejszomat! Most már későn van, becsukják a takarékat, mire odaérek.

No, de ha már enyire van, hát akkor mindegy: holnap is elveszik ott; nem sietős.

Egyre vörösödik az emberek ábrázata, a páros banda mindjobban fujja — nyiszálja, Gyömrei Mihály pedig folyton nagyobb — nagyobb hangon beszél a komával.

Garázda olyankor, ha pityókos.

Két óra tájt immáron szörnyen kötözködő és a kiüresült palackot a szemközt löggő tükörbe lödítja. Valamikor, tán harminc esztendő előtt, a hadnagy urtól látta azt Klagenfurtban. Nem tudta urasabban megeseledni az sem.

— Kibe vágjam a bicskámot?!

A komához intéződött a szavallat, aki nemkülönben karakán férfiú és nem hagy a jusából a Herkópáternek se.

Minélfogva egymásnak esnek és istenesen helybehagyják egymást.

Éz már ugy estefelé történik s a Jani gyerek meg a csapos legény nagy ügygyel-bajjal szedi őket széjjel, holott már maguktól is megbékélnének, ki erről, ki ammarról tapogatózva, törülgetőzve.

Gyömrei Mihályt fölszónokolják a kocsira; otthon ellenben már ugy veszik le, hogy maga is vagy tud felőle, vagy se.

Másnap pedig dagadt orral, keresztülkasul összeflastromozott ábrázattal áll be Dájes urhoz: megmeg eladni hat métert.

De az »Aranykalász« elkerüli. A szürke barátok grádicsán üldögél tizig és onnét némimemü szégyenkezéssel ballag át a takarékbá.

miféle kötelezettséget a kórház törlesztési kölcsönének fedezetére nézve, hanem csak *kilátásba helyezi*, hogy elmebetegekkel állandóan be lesznek töltve a kórház elmeosztályának férőhelyei.

Álljon különben itt az erre vonatkozó 99986/VI/a sz. 1900. november 17-én kelt belügyminiszteri leirat: „Megengedem, hogy a kölcsön útján beszerzendő beruházási kölcsön tőke kamatai és törlesztési részletei az 1898. évi XXI. t. c. 14. §-ához képest az ápolást költségekbe beszámíttathassanak.

A szóban levő közgyűlési határozatban mintegy feltételképpen kifejezett azon kívánságot azonban, hogy az államkincstár nevében forma szerint vállaljak arra nézve, hogy mindaddig még a beruházási kölcsön teljesen törlesztve nincsen a 120 ágyra tervezett elmeosztály állandóan be lesz népesítve, ily hivatalbeli utódaimat is hosszú időn *kötelező* alakban nem találtam teljesíthetőnek. Ez azonban ne befolyásolja a város közönségét azon elhatározásában, hogy a tervezett kórházat a határozatban körülírt módon létesítse, mert a jelenlegi és *előre láthatólag* még hosszú ideig nem javulható elmebeteg ápolási viszonyok között biztosra vehető(?), hogy az új kórház elmebeteg osztálya állandóan be lesz népesítve, részint az ottani vidékről származó, részint a nagy állami elmeegyházintézetből oda helyezendő betegekkel s így a felveendő kölcsön törlesztésének számadási alapja *kötelező kijelentésem elmaradása által nem* fog változást szenvedni. Ehez képest kijelentem, hogy *gondoskodni* fogok róla, hogy a kórház megnyitása után az elmebeteg osztály férőhelyei amennyiben azokat saját betegek el nem foglalják, közköltségen ápolott elmebetegekkel állandóan be legyenek töltve.

Ezek szerint a belügyminiszter nem vállal semmi szín alatt kötelezettséget arra nézve, hogy a törlesztési kölcsön részletei a törlesztési idő tartama alatt a betegápolási költségekbe beszámíttassanak. A belügyminiszteri leiratban hivatkozott 1898. évi XXI. törvénycikk 14 §-a értelmében ugyanis a belügyminiszter a kórházat létesítő hatósággal esetről esetre állapítja meg egyetértőleg azt, hogy az újonnan létesítendő nyilvános jellegű kórház ápolási költségeibe, — melyeket az országos betegápolási alaptól az államkincstár fizet az illető kórházban elhelyezett szegény elmebetegek ápolásáért és szállításáért — mennyiben számítható be a kórház építési költségének évi amortizációja. Ez más szóval annyit tesz, hogy az állam és a kórházat létesítő hatóság közt oly megállapítások is köthetők, melyek szerint az állam kötelezheti magát, hogy a kórház építési költségeinek évi törlesztéséhez a *betegápolási alaptól hozzájárul*. De a jelen esetben a kormány ezt nem tette, hanem nagyon körültekintő modorban csupán azt fejezte ki a fenti leiratban, hogy *gondoskodni fog* az elmeosztály állandó betöltéséről.

Szó sincs róla, hogy a jelen viszonyok közt az elmeosztály jó ideig fog állandóan elmebetegekkel megtelni, és ennek folytán a betegápolási költségekből fedeződni fognak a kórházépítés évi törlesztései. Csakhogy az a kérdés, hogy meddig? Tudvalevő dolog ugyanis, hogy az állam által ellátni köteles elme-

betegeknek 100—200-anként vidéki kórházakban való elhelyezése nem vált be, mert költséges és a kezelés nem egyöntetű és tudva van az is, hogy ennek folytán az állam 2500—3000 elmebetegre egy koloniális rendszerben építendő tételbolydát szándékozik emelni. Továbbá az sem lehetetlen, hogy 10—15 év múlva egy közegészségi felügyelő jelentése folytán a bajai elmekórosztály nem találhatik a kor igényeinek megfelelőnek. Mindezek nagyon könnyen azt eredményezhetik, hogy évek múltán már nem fog az elmekórosztály állandóan telve lenni, tehát nem fog annyi ápolási díj befolyjni, amennyi a kórházépítés évi törlesztésére elegendő lesz és könnyen előállhat az a szomorú helyzet, hogy a város egyetemét terheli a kórház évi törlesztésének fedezése, amely természetesen újra pótdóok súlyában fog a városra nehezedni. Egész más volna az, ha az állam *kötelezettséget* vállalna arra nézve, hogy az elmekórosztály állandóan telve lesz, úgy, hogy az állam minden esetben köteles volna annyi betegápolási költséget kifizetni, a mennyi az állandóan elhelyezni kötelezett betegápolási költségeinek megfelel. Ilyen kötelezés mellett nyugodt lehetne Baja város közönsége, hogy az évi törlesztések kikerülnek az ápolási költségekből, ellenkező esetben azonban mindig Damokles kardja fog a város fölött függeni és ne adja Isten, hogy egy szép napon szomorú valóra ébredjünk.

Bármennyire szivünkön hordjuk a kórház építése által föllendülő iparunk és fogyasztásunk érdekeit, tekintve, hogy itt a város egyeteméről van szó, nem hallgathattuk el a kormányval könnyelműen és minden megfontolás nélkül létrejött, esetleg végzetessé válható megállapodást. Egy város, mint erkölcsi testület, nagyobb körültekintéssel tartozik szerződéseinek megkötésénél mint egy magánember, és nemcsak a mára, hanem kissé messzebbre is kell gondolnia.

A mi részünkről csak azt kívánjuk, hogy ez a morfium injectió ne bénítsa meg, ne ölje meg ezt a beteg várost!

SZ. V.

Belpolitikai hírek.

A Dr. Reich Aladár orsz. képviselő mandátuma ellen benyújtott petíció ellen a bajai függetlenségi párt nevében Wagner Antal és társai ellenkérvényt nyújtottak be, oly célból, hogy a dr. Plósz Sándorra beadott szavazatok bizonyos mennyisége semmisnek mondassék ki.

Városi ügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Városunk törvényhatóságának közigazgatási bizottsága folyó hó 8-án, szerdán délelőtt tartotta rendes havi ülését, amelyen Schmausz Endre főispán elnökölt.

Elnök az ülést megnyitván, a polgármester jelentése tudomásul vétetett. Ezután az 1902.3. és 1904-ik évekre megalakult közegészségi bizottságba kiküldi a bizottság Willmann János tiszti mérnököt, dr. Makray László gyógyszerészt és Spitznagel építőmestert.

Több apróbb ügy elintézése után dr. Bernhard János tiszti főorvos jelenti, hogy városunkban a múlt hóban a közegészség nem

volt kielégítő. Járványszerűen dúlt a vörheny, kanyaró és hevenyhurut. Jelentése további részéről megtudjuk, hogy december hóban összesen 78 beteg volt a városi kórháznak.

A népesedési mozgalmi adatok szerint a múlt hóban született 43 törvényes és 8 törvénytelen, tehát összesen 51 gyermek. Halálozási eset volt 42. Szaporodás volt tehát a múlt hóban 9.

Az adók a múlt hóban és a múlt évben, a megelőző időszakokhoz képest kedvezően folytak be.

A baja—mélykúti ut fokozatosan fog kiépíteni. Felkéri a megye a várost, hogy irjon át Pest megyéhez, miszerint az. az ezen uttestbe eső pestmegyei rész kiépítéséről gondoskodjék.

A tanfelügyelő és kir. ügyész szokásos jelentése tudomásul vétetett.

Végül esküt tettek — a hiányzó dr. Nikolausz Bélán kívül — a törvényhatósági bizottság újonnan választott tagjai.

(F. K.)

Városi képviselőválasztás.

A dr. Reich Aladár orsz. képviselő lemondása folytán üresedésbe jött Szállás—Homok városrészben a választás folyó hó 16-ik napjára tüzetett ki.

Karcolatok.

Befagyott.

Nagy élvezettel olvastam a »Független elvtárs« aláírással megjelent okos és jó megfigyelésre valló cikket. Csakugyan aki ismeri Baja polgárságát eddig is csodálkozhatott azon, hogy egy törzsökös függetlenségi város 20 éven át egyhangulag, vagy a legrosszabb esetben tulnyomó többséggel kormánypárti képviselőt és ehhez mért városi képviselőtestületet választ. Akik még emlékeznek Verne regényeire, tudni fogják, hogy a legdermesztőbb hidegben sem fagy be a tenger tükre, ha éppenséggel semmi mozgás sincsen. Azonban egy kódobás csodákat művel és jégpáncél borítja a mérhetetlen tengert. Körülbelül így esett Baján is. Régi idő óta dermesztő közöny vala, tétlen mozdulatlanságban várt mindenki. Csak egy kódobás kellett és október 2-án az egész vonalon befagyott — a kormánypártnak. Persze a kódobáshoz is érteni kell. (S.)

Nemzetgazdasági munkások.

Egyik lapársunk a december 28-iki városi közgyűlésről referálván, megírja, hogy az elnöklő főispán négy nemzetgazdasági munkásnak adta át a földmívelésügyi miniszter jutalmát. A nemzetgazdasági munkások megemlézése erősen szögett ütött a fejünkbe. Te remtucscse mi még élő nemzetgazdasági munkásokat nem láttunk. Láttunk már cipész munkásokat, kőműves munkásokat, szerelő munkásokat, gazdasági és sokféle munkásokat, de nemzetgazdasági munkásokhoz még nem volt szerencsénk. Smith Ádám, Földes Béla valamint a Pallas-Lexicon sem tudták felvilágosítani homályos agyunkat. Hiszen tudnánk talán, hogy mi az a nemzetgazdaság, a munkás szónak az értelmét is fel tudjuk fogni, de evvel csak ott vagyunk mint a Mád községbeli illetőségű polgártársunk. Mivel mindannyian, a kik produktív munkát végzünk, nemzetgazdasági munkások vagyunk, a referáda körülbelül olyan általánosságban mozog mintha négy a kaukázusi emberfajhoz tartozó munkásról beszélne. Ezen a nyomon tovább haladva, a lelkiismeretesebb riporterek bizonyára úgy írják majd ezentúl: Jelen voltak X. J. nemzetgazdasági munkás, a kaukázusi emberfaj tagja, stb. Továbbá ilyen híreket fogunk találni a hymen rovatba: L. L. magyar állampolgár oltárhoz vezette Z. Z. kisasszonyt, a bájos magyar állampolgárnőt. (S.)

Siker.

A petíció ellen beadott ellenkérvény aláíróinak neveiből is eleve kiviláglik a függetlenségi párt biztos sikerének reménye a következőképen.

Szabó **S**ándor,
Weisz **H**enrik,
Witzthum **K**ároly,
Berndorf **E**r Ede,
Wagne**R** Antal.

Az ellenpetíció.

A petíciót tudvalevőleg Schumacher Frigyes és társai nyújtották be Dr. Reich Aladár orsz. képviselő mandátuma ellen. A Reich-pártiak ellenkérvénye sem maradhatott tehát ebben hátra, sőt még le is főzte a petíciókat azzal, hogy az ellenkérvényt nem egy, hanem két Schumacher írta alá — Szabó Sándor és Weisz Henrik czípészek személyében, akik e kérdésben minden concurrenciát letéve, szövetségek, tehát egyszersmint frigyesekek is.

Olvasóinkhoz!

Lapunk a „Bajai Független Ujság” rövid pályafutása után elért második évfolyamához. Ami fennállásának tartamát illeti, aránylag csekély multat hagyott e lap maga mögött, de tekintve a városban nemrég lezajlott nagyfontosságú politikai eseményt, melynek jegyében született és tekintve a fényesen kivívott függetlenségi eszmét, melynek erején napról-napra növekedik, bizvást elmondhatja magáról, hogy rövid léte dacára is nagy multa tekinthet vissza.

És a „Bajai Független Ujság” miként eddig, úgy a jövőben is a független magyar állameszme szolgálatában marad, annak megvalósítása képezi legfőbb ideálját, annak kivívásáért küzd továbbra is lankadatlanul.

Szivós kitartással fog a „Bajai Független Ujság” ezentúl is a városi közigazgatás működése felett örködni és ha kell, a mindig tárgyilagos, de szigorú és igazmondó kritikától sem riad vissza.

Irányító, vezető előharcosa marad e lap Baja város jobb sorsra érdemes polgárságának haladásra, fejlődésre törekvő munkájában. Mindig szíven hordja, melegen ápolja a város ipari, kereskedelmi, gazdasági, kulturális érdekeit.

Ezek mellett a „Bajai Független Ujság” ezentúl is élénk és változatos hírovtára, előkelő, választékos szépirodalmi tartalomra fog törekedni.

Teljes bizalommal fordulunk tehát a második évfolyam küszöbén városunk hazafias polgárságához és bizton hisszük, bizton reméljük, hogy az eddig táplált rokonszenvet, a második évben sem vonja meg tőlünk.

A „Bajai Független Ujság” előfizetési ára:

Egész évre . . . 6 K f
Fél „ . . . 3 K — f
Negyed évre . . . 1 K 50 f

Egy szám ára 12 fillér.

Baja, 1901. december 28.

A „BAJAI FÜGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIREK.

Egyházi kinevezések. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király a kalocsai főkáptalanban Boromissza Tibor dr. bácsi főesperesnek a székesegyházi, Kleiner Lajos tiszai főesperesnek a bácsi és Macskovics Pál dr. ifjabb mesterkanonoknak a tiszai főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyta s az akként megüresedő ifjabb mesterkanonokságot Zundl Péter érseki irodaigazgatónak adományozta.

Esküvő. Stern Benő therézienfeldi bérlő f. hó 12-én d. u. 3 órakor vezeti oltárhoz Geiringer Minka kisasszonyt a bajai izr. imaházban.

Hymen. Dr. Gruber Károly szabadkai ügyvéd f. hó 14-én d. u. 4 órakor lép házasságra Wiesel Mariska kisasszonnyal a bajai izr. imaházban.

Dankó Gábor kitűnően szervezett zenekarával jövő hét elején Budapestről hazajön és naponta a »Központi szálloda« éttermében és kávéházi helyiségében tartja hangversenyeit.

Cim-változás. A »Felső Bácska« című hirlap, melyet Pető Lajos szakavatott tolla szerkeszt, ezentúl »Bácsmegye« cím alatt fog megjelenni.

A „bajai kereskedő ifjak egylete” 1902. év február hó 1-én, szombaton, részben könyvtára, részben betegsegélyző pénztára javára a »Nemzeti Szálló« összes termeiben Szőgyi Gina, Rothschild Zsigmondné és Pollák Fanny úrhölgyek, Berger Dezső, Fischer József, Janosits Antal, Lengyel Manó és Szohner Sándor urak közreműködésével, hangversenyyel egybekötött zártkörű tánczvigalmat rendez a következő műsorral: 1. Schubert. Rosamunde. Nyitány. Zongorán előadják: Janosits Antal és Szohner Sándor urak. 2. Verdi. Ária. »Troubadourból.« Énekl: Berger Dezső úr. 3. Ridley-Kohne. Eljenesárdás. Hegedűn előadja: Fischer József úr. 4. Gounod. Faust: »Ékszerária.« Énekl: Szőgyi Gina úrhölgy. 5. »Egy kis vihar.« Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Dreyfus Ábrahám. Előadják: Rothschild Zsigmondné úrnő (mint feleség) és Lengyel Manó úr (mint férj). 6. Schumann. A két gránátos. Énekl: Berger Dezső úr. 7. Hubay. Gárdajelenetek. Hegedűn előadja: Fischer József úr. 8. Molnár Ferenc. A pesti kislány falun. Szavalja: Pollák Fanny úrhölgy. 9. Meyerbeer. Hugonották: Apróddal. Énekl: Szőgyi Gina úrhölgy. A zongorakíséretet Janosits Antal ur látja el.

Jegyek előre válthatók: Berndorfer Ede, Fischer Béla, Fischer Lipót utódai, Fischer Pál, Marosi Jakab, Reich Farkas Fiai, Rothschild Zsigmond és Rude Ignác uraknál. Személyjegy ára: előreváltva 2 korona, este a pénztárnál 2 kor. 40 fill. Családjegy előreváltva 5 kor. este a pénztárnál 6 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este pontban 8 órakor.

Adomány. Dr. Reich Aladár orsz. képv. úr az ipartestülettől beváltott 4 drb. házrészjegyét, Nagy Péter úr 2 drb. házrészjegyét és Peller Péter úr 1 drb. házrészjegyét, az ipartestületnek volt szíves ajándékozni. Fogadják ez uton is az ipartestület hálás köszönetét.

Halálozás. Mátyai Mihály köztisztviselő álló kőmivesiparos f. hó 6-án életének 78-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 8-án nagy részvétellel ment végbe.

Iskolai harmonium telavatás. A helybeli ágostai hitvallású evangélikus elemi népiskola az énektanítás érdekében megfelelő iskolai harmonium beszerzésére tudvalevőleg gyűjtést rendezett. Az iskola hatósága a nemes célra összegyűlt 360 koronáért szakértői tanácsra Pajor R. és társa budapesti hangszergyárosoktól »Cleopatra« nevű, 5 oktávás (c—c.), 2 hangsorú, és 10 változattal ellátott, európai rendszerű harmoniumot rendelt meg, amely már meg is érkezett. A kiváló művészettel és gondnal külön iskolai célra

készített, kellemes, tömörhangú hangszernek ünnepi felavatása az iskolaszék és az egyháztanács tagjainak jelenlétében f. hó 12-én vasárnap d. e. 11 órakor lesz. — Vajha a jótékony meg hozná a maga gyümölcsét s a harmoniumnak magasztos, ünnepi kísérete a gyermekeknek szívet mindenkor igazán megihletné és Isten dicsőítésére, a király iránti tiszteletre és hazaszeretetre serkentené!

Az izr. agkok házának felavatása. Folyó hó 5-én délután 3 órakor, néhai Weidinger Salamonné úrhölgy halálának első évfordulóján avatták fel ünnepélyesen, a Weidinger Salamon úr által nevének emlékére alapított izr. agkok házat. Dr. Adler Lipót rabbi, megható beszédben méltatta az elhunyt kiváló érdemeit és köszönetet mond az alapítónak, hogy a hitközséget egy új jótékony intézménnyel gyarapította, valamint Reich Ignác úrnak, ki az alapítás nehéz munkáján legbuzgóbban fáradozott. Berger Salamon főkántor imát mondott az elhunyt lelki üdvéért és a templomi énekkar magasztos éneke fejezte be a felavatási ünnepélyt.

Jogászvacsoara. A bajai kir. járásbírósi bírói és jegyzői kara és a bajai ügyvédek f. hó 11-én a »Casinó« helyiségében társas vacsorát rendeznek.

A jövő évnegyed esküdtjei. A szabadkai törvényszéknél az esküdtbírósi tárgyalások február hó 27-ikén veszik kezdetüket. Az esküdtteket (30) és pótesküdtteket (10) f. hó 7-ikén sorsolták ki Polgár József kir. törvényszéki elnök elnöklete alatt. A kisorsolásnál jelen voltak: Crainicean Mihály és Mahr Antal törvényszéki bírák. Dr. Eperjessy Béla kir. ügyész és Paukovics Andor kamarai elnök. Kisorsoltattak: Rendes tagok: Szabados Sándor nyomdász, Rukavina Ernő sütő, Hoffman Mátyás földbirtokos, Schreiber Gyula fakereskedő, dr. Antunovich József orvos, Varga Ágoston takarékp. igazgató, Homonay Nándor vasuti főellenőr, Sonnenberg Salamon férfitakarék. igazgató, Ösztrogonatz Béla földbirtokos, Lendvay Antal iparkamarai tag, dr. Majoros Adolf ügyvéd, Racsmány János földbirtokos, Kuluncsics Jakab városi irnok, Gabrics Mihály földbirtokos, Kunetz Mór bank tulajdonos, dr. Bilitz Hugó ügyvéd, dr. Lipozsensich Lázár ügyvéd, Kovács Sztrikó István városi műkertes, Prokisch Ferenc oszt. m. bank főnök, Reiner Mór kárpitos, Bartek Károly rézöntő, Hegedüs István városi irnok, dr. Szilasi Fülöp ügyvéd, Prokisch Ignác főgym. tanár, Batori Mátyás földbirtokos, Sztojkovits Dusan kereskedő, Rádits János földbirtokos, Sztantics János földbirtokos. Pótagok: Dr. Geréb Mihály ügyvéd, Hirschberger József ügyvéd, Erlich Jakab kádármester, Sinkovits Márton kisbirtokos, dr. Schreiber Mór orvos, Csóvits Márk földművelő, Pirnitzer Vilmos nőiszabó, Ösztrogonatz János főgym. tanár, Noszkovits Márk földművelő, Peics T. János földbirtokos.

A „Bajai ipartestület” házalapja javára 1902. évi január hó 18-án az »Arany Bárány Szálló« nagytermében szini előadásal egybekötött tánczestélyt rendez a következő műsorral: I. »Ajánlott levél.« Vigjáték egy felvonásban. Irta: Eugène Labiche, fordította: A. S. Rendező: Kovács Sándor úr. Személyek: Hortense fiatal örvegy Fogt Mariska k. a., Francine komorna Köbling Mariska k. a., Fougasson amerikai Gódar Lajos úr, De Coerlin Hektor államügyész Imrik József ur. II. »Katonásan.« Vigjáték egy felvonásban. Irta: Andreánszky Jenő. Rendező: Kovács Sándor ur. Személyek: Gárday nyugalmazott őrnagy Borkovics Gyula úr, Jolán, özvegy, Olga Berenoyne unoka hugai Köbling Berta k. a. és Szigriszt Ilonka k. a., Huszár Elemér hirlapíró Imrik József ur, Lengy Emil miniszteri titkár Hirschler Miksa ur, Gyuri szolga Hanák Géza ur. Belépő díjak: első 8 sorban 1 korona 60 fillér, a többi sorokban 1 korona 20 fillér, földszinti állóhely 80 fillér, karzati jegy 80 fillér. Jegyek előre válthatók: Csermák Sándor. Fischer Béla, Kollár Ágoston és ifj. Wagner Antal urak üzleteiben és Czérnay Imre ipart. elnöknel. Kezdeté este fél 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk és hirlapilag nyugtázzunk.

Drégely Ferenc kir. telekkönyvvezető f. hó 6-án hosszas szenvedés után 40 éves korában elhunyt. A széles körökben népszerűségnek örvendő közkedvelt férfiút nagy részvéttel temették el f. hó 7-én.

Uj telepesek Apatin mellett. Teleki Ferenc és társai zentai lakosok, Bartha Miklós, Zenta város orsz. képviselője útján folyamodtak a földművelésügyi miniszterhez, hogy az Apatin melletti kincstári birtokra letelepedhessenek. Darányi miniszter készséggel teljesítette a telepesek kérelmét, a kik értesítve lettek, hogy a miniszteriumban ügyük tárgyalás alatt van s mihamarabb megoldást fog nyerni.

Borkiállítás. A Gyümölcsészeti Egyesület, városunknak ez a derék egylete hovatovább fontos gazdasági tényezővé növi ki magát. Rövid idő előtt szerény viszonyok között jött létre és ma, néhány évi fennállása után már több üdvös dolgot létesített városunkban. Tagadhatlan péld. az a körülmény, hogy a bajai szőlő és kertművelés a Gyümölcsészeti Egyesület létesítése óta szépen fellendült és hogy ebben ennek az egyesületnek elévülhetlen érdemei vannak.

Rég tervezte már az egylet, hogy városunkban egy borvásárral egybekötött borkiállítást rendez. Az egylet vezető emberei nem azok, kik a tervezetnél megállani szoktak. A borkiállítást tehát meg is valósították. Vasárnap reggel nyílt meg a borkiállítás, miről az alábbi tudósításban számolunk be.

Vasárnap d. e. 9 órakor nagy közönség gyűlt egybe a kiállítás helyén: a »Bárany szálló« nagytermében, hol pont kilenc órakor lépett Nagel Sándor, a gyümölcsészeti egylet elnöke a kiállítás védnöke, Schmausz Endre főispán elé és kérte, hogy mint védnök nyissa meg a kiállítást. Schmausz Endre főispán védnök szép és szakismeretre valló beszédben méltatta az egylet eddigi üdvös működését és rámutatván a borkiállítás fontosságára — azt megnyitotta.

Ki volt állítva mindenféle fehér, siller, vörös, kadarka és igen sok fajbor. A kiállítók között ott szerepelt városunk legtöbb bortermelője és a környék községeinek majdnem minden nagyobb szőlő birtokosa.

A mellékteremben szőlő és pincegazdászati eszközök voltak kiállítva.

Hirtelen halál. Csilics Zsiga, a város szolgálatában levő rendőr kedden este, midőn szolgálatba kellett mennie, azt jelentette László rendőrvezetőnek, hogy rosszul érzi magát. Előbb az órszobában feküdt le, később pedig midőn még rosszabbul lett, haza ment lakására, hol rövid szenvedés után meghalt. Csilicsnek előzőleg semmi baja sem volt. A meghalt rendőrt hat kiskorú árvája siratja.

Elfogott fatolvajok. A hajnali órákban Balog János ellenőrző útjában a zsiliphez érve azt látta, hogy egy fával megrakott csónak indul el a partról. Balognak feltűnt a korai fa-szállítás azért megszólította a csónakban ülőket, kik megriadva akartak menekülni, Balog azonban letartóztatta őket és kitűnt, hogy a fát Prokop Mihály és Molnár János ismert facsiszárók lopták. Saját bevallásuk szerint a báttaszéki uradalmi erdőben vágták azt azon éjjelen.

Levelezőlapok és postautalványok drágulása. A kereskedelmi miniszter 1902. január 11-től kezdve a levelezőlapok árát a belföldi forgalomban 4 fillér helyett 5 fillérben, a postautalvány-ürlapokét pedig a bel- és külföldi forgalomban egyaránt 1 fillér helyett 2 fillérben állapítja meg. Az új levelező-lapok és utalvány-ürlapok árusítása 1902. január 11-ével veszi kezdetét. Ezen időponttól kezdve a régi 1 filléres utalvány-ürlapok egyáltalában, a

4 filléres levelezőlapok pedig csak szükség esetén, még pedig a díjkülsnbözetnek megfelelő 1 filléres frankjegy felragasztásával pótolva árusíthatnak. A közönség kezei közt levő 1 filléres postautalvány-ürlapokat pénzküldésre és a régi filléres levelezőlapokat szállításra a posta 1902. április 30-áig elfogadja, ha a feladó ugy ezekre, mint amazokra a díjkülsnbözet pótlásul 1—1 filléres levéljegyet ragaszt fel. Az április végéig el nem használt régi levelező-lapokat és utalvány-ürlapokat a posta egyáltalában nem váltja be. A magánipar által előállított levelezőlapok 1902. január 11-től kezdve a belföldi forgalomban szintén 5 filléres díjtétel alá esnek.

Szinészeink Szabadkán.

Katalin.

Tegnap este volt Katalin bemutatója. A ház egészen megtelt, Fejér és Béli operet-téje óriási sikert aratott. — Óriási sikert, pedig a darab meséje nagyon vékony, derült jelenetek alig vannak benne, a zenéje pedig komoly és egy-két szám kivételével alig van benne könnyü dallam.

Két nagy szerepen kívül alig van valakinek is több mondani valója tiz-husz mondatnál, annál több benne a karének.

A két nagy szerep személyesítője kitünő kezekben volt nálunk. Katalint Szőgyi Gina, Germain hadnagyot Sz. Kállay Jolán creálta.

Szőgyi Gina gyönyörű énekével, csodálatosan behizelgő, tiszta szép hangjával, gyönyörű pianoival és distignvált játékaival, Kállay Jolán pazar fényű ruhájával, tüzes játékaival, elragadó kedvességével és szépségével, kellemes hangjával ragadta tapsra a közönséget.

Ritkán hallottunk oly óriási tapsokat színházunkban, mint ma este. Kállayt minden megjelenésénél, minden éneke után megtapsolták és a felvonások végén többször hívták a lámpák elé, Szőgyi Ginát a harmadik felvonás végén előadott kesergő daláért tisztelettel hívták ki.

A többi szerepek kicsinyek, a kiknek nevet adtak a szerzők, azok is inkább a karokban működtek. — Az első és második felvonás finaléja inkább operaszerű és a mi énekes személyzetünk Németh Ignác karmester vezénylete mellett hatalmasan működött.

Sok szép dolgot produkált már karmesterünk a kitünő kórusal, mai sikerét legnagyobb és legszebb diadalai közé írhatja.

A második felvonásban Védördi Gizi és Kapossy Irén, majd Gerlaci Hermin és Ujvári két orosz táncot, és Ujvári egyedül táncolt óriási hatással egy kozák táncot. A táncokat mind meg kellett ismételni.

A rendezés kitünő volt. Ferenci ma ismét remekelt, a kiállítás, a díszletek és ruhák fényesek voltak.

Az előadás előtt a színpadon egy kedves kis ünnep folyt le. A színtársulat ünnepelte kedves direktorát születése napja évfordulója alkalmából. Szép ezüst evőkészletet nyújtott át neki Ferenci Frigyes, meleg szavakban üdvözölvén a jó direktort, aki meghatva mondott köszönetet e nem várt ünnepiért.

Sok ilyen előadást, sok ilyen sikert kívánunk mi is az igazgatónak is és a társulatnak is.

Quasimodo.

IRODALOM.

Megjelent a budapesti karácsonyi könyvpiacon „Kuvik” név alatt egy aesopi stílusban szerkesztett kötetecske. Szerzője egy derék földink aki álnév alá rejtőzve lép a nagy közönség elé. A

népszerűsége számító munkából a következő szemelvényeket mutatjuk be.

Trick halálára.

A kis Trick egy este
A vonatot leste,
S nyomban, hogy megpillantotta
Nagy ugatva rohant oda,
Megállítani a nagy szörnyet,
(Mely előtt ő meg nem görnyed!)
S hajh! mi lett a vége!
Búnak biz' elég e'!
Elgázolta a nagy vasut
A buta kis kutya, fiut,
S Szamosy bus képe
Szívet lelket tépe.

Morál:

Minden olyan ember
Ki szent eszméket mer
Megállítani erőszakkal
Számoljon le a világgal,
Mert a nagy áramlat,
Hangját elnémitja.
S hiába tajtékzik szája,
Ugy jár mint Béla kuttyája.

„Szürke” elhunytáról.

„Szürke” harci mén volt,
Választási harcban,
Miatta maradt a
Kormánypart kudarban,
Sok szavazót hordott
A független pártnak,
Vége hossza nem volt
A nagy futkosásnak,
Mignem fáradságtól,
Kimerült a teste,
Elhullott esőndesen,
Egy szép őszi este.

Morál:

Minden olyan ember.
Ki szent eszméket mer
Segíteni diadalra,
Az nem hány borsót a falra,
Megbecsülik érte,
És ha gyász a vége,
Martyrrá lesz
Ép úgy mint a
Valentin „Szürkéje”.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. H. Köszönettel vettük, jövő számban közöljük.

T. Helén. Nemsokára rá kerül a sor.

R. Andor. Köszönjük.

Sz . . . . . k. Némi javítással közölni fogjuk. Névtelen levelére pedig ezuttal csak kivételképp válaszolunk először mert ráismertünk az írására, másodsor, mert elvégre is hölgyekkel szemben — pláne, ha azok szépek — nem lehetünk udvariatlanok.

Kiadó üzlet.

Alulírott helyben, a vásártér közepén, a pesti országúton levő 161. számú házamat a benne levő **korcsmai berendezés** és helyiségek, valamint **italmérési jogommal** együtt átadom, illetőleg bérbe kiadom, esetleg kedvező feltételek mellett szabad kézből eladom. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

őzv. Igert Károlyné.

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget

Törköly,

szilvorium, rum és finom
likőröket

bárki hideg uton, minden készülék nélkül,
kitűnő minőségben előállíthat.

Kezelési könyv és árlapok ingyen.

WATTERICH A.

BUDAPEST,

VII. Dohány-utca 5. szám.

Szőrmérő-készülékek, cikkek a borkezeléshez.

minden borbetegség elleni szerek.

Első és legrégebbi üzlet e szakmában,

Fennállt 30 év óta.

5-4

Egyetemes orvostudor

dr. Kuzman Oszkár

műtő-orvos (opérateur), szemész. orvosi
gyakorlatát megkezdette. Lakik: Fischer
Sámuel-féle alapítványi házban I. em.
Található d. e. 8-11 és d. u. 2-4-ig.

Szén-eladás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
szíves tudomására hozni, hogy az idén is
nagy készletet tartok különféle szenekből,
melyeket a következő árak mellett szállítok:

100 kg. elsőrendű salgótarjáni . . . 2 K 80 f

100 kg. legjobb minőségű szalon szén 4 K — f

100 kg. legjobb minőségű kox . . . 4 K 40 f

A szállítás saját kocsimon, díjmentesen
történik. A pontos mérlegelésért felelősé-
séget vállalok. Kapható tovább **bükkfaszén**
(vasaláshoz) a legolcsóbb ár mellett

Tisztelettel

PODVINETZ.

Fő-utca, Kobelrausch-féle ház.

EMKE dala!

EMKE-papírt, levélpapírt vegyetek!

Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papírt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagy világ,
Hogy a magyar előre tör, s tenni vágy.

EMKE-papírt adjatok a kezembe:

Édes anyám, neked irok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Bolton uram, csupán **EMKE-t** kínáljon!

A fent megénekelte „EMKE” levél-
papiros minden nagyságban kapható
ifj. **WAGNER ANTAL**
könyv- és papirkereskedésében

Feltűnő újdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges.

A dohányzó egyszer veszi és
többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia **szivarkapapír** és **szivarka-
hüvely** kapható az ország minden különleges-
ségi áruházában.

Schnetzer Ernő

üveg-, porcellán-, kőedény-, lámpa-, képkeret- és táblaüveg-

KERESKEDÉSE

— BAJÁN. —

Alapított 1862.

DÚSAN FELSZERELT RAKTÁR

LEGJOBBNAK ELISMERT

Ditmár-féle lámpákban.

Minden egyes lámparészek KÜLÖN is
kaphatók.

LEGJABB MINTÁJU KÉPKERETEK

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN.

8

Olcsó bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órás és ékszerész-üzlete Baján,

a „Központi szálloda” átellenében.

Ajánlja ujonnan és gazdagon felszerelt, pontosan szabá-
lyozott valódi

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-óráit

a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Nagy raktár valódi **arany-, ezüst- és drágakő-
szerekben**, valamint valódi **China-ezüst evőeszközökben.**

Órajavítások, valamint minden e szakbavágó legkomp-
likáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-óra-**, egyszersmind
ékszerjavítások olcsón szakszerűen és gyorsan eszközöl-
tetnek

2 évi írásbeli jótállással.

Régi **ARANY- és EZÜST TÁRGYAK**, valamint **DRÁ-
GA-KÖVEK** a legmagasabb napi áron vásároltatnak meg. eset-
leg ujjal cseréltetnek be.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen végeztenek.

Gyümölcs-íz

saját termésű barack-, meggy- és ribizliből, legkitűnőbb
minőségben kilónként 1 kor. 50 fillér árban, továbbá

BIRSALMA-SAJT kilogrammja 2 kor. és

VALÓDI OROSZ THEA

6 1/2 dekagrammos csomagokban 1 koronáért kapható

Berndorfer Edénél, Baján.

4